

Od odbora podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaji smo prejeli sledeče poročilo: Društvo še ne obstoji pol leta, pa že šteje 80 udov, 16 ustanovnikov in 64 rednih udov podpornikov in dobrotnikov. Vsega skupaj je društvo prejelo 1127 gld. Glavnica znaša 815 gld. ter je naložena v dveh dunajskih hranilnicah. Razdelilo se je 244 gld. Društvo ima tudi srečko Rudolfove ustanove, ki so jo l. 1884. kupili dunajski Slovenci ter jo podarili podpornemu društvu. Ustanovne stroške, koleke, tiskovine, poštna znamke itd. poravnal je odbor z 28 gld. *iz svojega*. — Od slovenskih pokrajin je pristopilo največ udov s Kranjske, namreč 8 ustanovnikov in 18 podpornikov, skupaj 26 udov s svoto 481 gld. in sicer iz Ljubljane 8 udov: 2 ustanovnika in 6 podpornikov s 136 gld.; iz Kranja 2 ustanovnika, 5 podpornikov in 4 dobrotniki skupaj 11 udov s 130 gld., iz Radovljice 2 ustanovnika s 100 gld., iz Vipave 1 ustanovnik s 50 gld., z Vrhnike 1 ustanovnik s 50 gld., iz Idrije, Litije, Škofje Loke po 1 podpornik s 5 gld. — Za Kranjsko pride Štajarska z 9 udi s 103 gld. in sicer iz Gornjega Grada 1 ustanovnik s 50 gld., 1 podpornik s 5 gld. skupaj 55 gld., iz Celja 3 podporniki s 30 gld., z Vranskega 1 podpornik s 5 gld., z Blаницe 2 podpornika s 10 gld., iz Dol. Hrasnika 1 dobrotnik s 3 gld. — Tudi s Koroške je pristopilo 5 udov z 18 gld. in sicer iz Špitala, Dholce, Švabeka, Vogrč. Iz Zagreba je pristopil 1 podpornik s 5 gld. Največ udov šteje društvo na Spodnjem Avstrijskem, oziroma na Dunaji in sicer 7 ustanovnikov in 32 drugih udov skupaj torej 39 udov, ki so vplačali 520 gld. Dunaju pripada 6 ustanovnikov in 32 udov s 467 gld. Dun. Nov. mestu 1 ustanovnik s 50 gld. — Na 26 prošenj je bilo razdeljenih 244 gld. Društvo pa mnogim prošnjam radi nedostatka sredstev ni moglo zadostiti. Prosilci so z *Goriške, Koroške, Kranjske in Štajarske*, največ juristov, a tudi mnogo medicincev, filozofov in živinozdravnikov. *Meseca marcija se je prišel odboru zahvaljevat koroški Slovenec, ki je razno dovršil svoje študije, trdeč, da se ima le podpornemu društvu zahvaliti, da je mogel končati svoje nauke, ker ga je ono v najvažnejšem času gmotno podpiralo. Večno če biti za to hvaležen. Obljubil je, naseliti se v svoji domovini ter zvesto delovati za svoj narod. — Odbor podpornega društva prosi ljudno za daljno pomoč iz domovine i da bi poverjeništvu blagovolili prevzeti posebno oni, ki so kedaj na Dunaji študirali. Naslov blagajnikov: Gosp. R. Pukl, Wien VII. Zieglergasse 65.*

Muzejsko društvo kranjsko je imelo drugi svoj mesečni zbor dne 13. aprila t. l. Najprej je g. prof. Wallner v vnesenem govoru slavil zasluge pokojnega K. Deschmanna za muzejsko društvo in za znanstveno raziskavanje dežele kranjske. Nadalje je g. prof. Voss pokazal in tudi znanstveno razložil čudovito tvorbo neke konjske noge, in naposled je g. prof. Rutar podal kratek pregled prazgodovinskih in rimskih starin Dalmacije ter predavanje svoje pojasnil s tem, da je pokazal mnogo fotografij najvažnejših dalmatinskih spomenikov.

Archaeologische Karte von Krain. Entworfen auf Grund der bisherigen Forschungen über Veranlassung der k. k. Centralcommission für Kunst und historische Denkmäler vom k. k. Conservator Anton Globočnik. Blasnik, Laibach 1889. — Ta prezanimivi zemljevid nam podaje po političnih okrajih razdeljene vse tiste kraje dežele Kranjske, ker so se doslej našle prazgodovinske, rimske, ali merovinške starine; vrhu tega ima vpisane vse doslej že odkrite rimske ceste, ali pa zaznamenovane črte, o katerih se misli, da so šle nekaj po njih starorimski potje. Po znamenjih, pridejanih posameznim krajem, spozna se lahko, v katero dōbo spadajo tam najdene starine. Prvi pogled na zemljevid kaže, da je bilo doslej največ zgodovinskih starin najdenih v političnih okrajih Krško, Rudolfovo, Postojina, Ljubljana in Kamnik, a najmenj v okrajih Kranj, Radovljica in Kočevje. Zemljevid, ki je neobhodno potreben kašipot vsem, ki se pečajo z domačim

starinoslovjem, sestavljen je z redko natančnostjo in vestnostjo po vseh dozdej tiskanih virih, in delo je bilo tem težavneje, ker se ti viri nahajajo ne samo po knjigah, ampak zlasti tudi po raznovrstnih strokovnjaških in političnih časopisih. A čem težavneje in koreniteje je to delo, tem hvaležnejši bodo zanje vsi prijatelji domače zgodovine njega sestavljatelju gospodu c. kr. vladnemu svetovalcu Antonu Globočniku.

Anton Chittussi, sloveč češki slikar, razstavil je o Velikinoči v dvorani ljubljanske redute svojo pokrajinsko sliko: »*Pogled na Prago*«. Slika, ki obsega 20 m² in je cenjena baje na 30.000 gld., predločuje nam stostolpo prestolnico češkega kraljestva s prostrano okolično panoramo o pomladanskem jutru in sicer s takozvane ptičje perspektive. Spredej po vsi širjavi slike je sadonosni vrt Stragovskega samostana. Po njem cvete raznovrstno sadno drevje: jablane, hruške, češnje, slive, breskve itd. Za tem vrtom prostira se po slikinem osredji počez takoimenovana Mala strana. Nji na levo gori na holmu stoje starodavni Hradčani s kraljevskim gradom in cerkvijo sv. Vida. In onostran Vltave, šumeče po sredini tja doli v megleno ozadje, razvrščeni so glavni predali zlate Prage: Staro in Novo mesto, takozvano Judovsko ali Jožefovo mesto, Zofijin otok, Karlinsko predmestje itd. Razprostranemu obmestju ob straneh in v perspektivnem njegovem ozadji okrog razgreba se brdovita, z nežnim pomladnim zelenjem prepredena okolica z raznimi predmestji in selišči. Nad obmestjem, iznad katerega se dvigajo mnogobrojne cerkve s svojimi kupolami, zvoniki in stolpiči, valé se gosti dimovi oblaki iz raznih tovarniških dimnikov in po širni okolici, zlasti doli po Vltavinem obrežji kadí se zorna jutranja megla . . .

Vsa slika je izdelana z veliko marljivostjo in z občudovanja vredno vztrajnostjo. Vešč strokovnjak v slikanji pokrajinskih prizorov izbral si je kaj ugodno stališče, od koder se mu je veličastna stolica njegove domovine prikazala v najslikovitejšem pokrajinskem položju. Jako mojsterski je ubral širno obmestno skupino z neprecizno okolično pokrajino v harmonično celoto veličastne panorame. In kakor je dal vsi svoji sliki, bodi v arhitektonskem ali v pokrajinskem pogledu, mehke in plemenite obrise, istotako jo je obilil z nežnim, prozornim in jasnobojnim koloritom, da se nam dozdeva, kakor bi jo bil nadihal na platno lahen pomladni vetrič . . .

Chittussi je specialist v slikanji pokrajin. V kratki dobi svojega delovanja naslikal je nad tristo pokrajinskih prizorov. Njegovo ime slovi po vsi Evropi in njegove slike, katere razstavlja že celo desetletje v pariškem »Salonu«, razširjene so po vsem Francoskem, po Belgiji, da, i onostran oceana, po Ameriki. Slikarstvu se je učil najprej v Pragi, potem v Monakovem in naposled v Parizu. Zdaj biva zopet v Pragi. Ker se nahaja v najlepši dobi svojega življenja, nadejati se nam je od njega še mnogo enakih umotvorov, s katerimi proslavlja preslikovito svojo domovino. V. H—z.

Janko Jurković, jeden prvih hrvaških književnikov, umrl je v Zagrebu dne 20. marcija t. l. Janko Jurković se je porodil l. 1827. v Požegi, kjer je dovršil ljudske in latinske šole. V Zagrebu je slušal tedanja filozofijska tečaja, šel v duhovno semenišče, a 1848. leta je izstopil ter se učil pravdpoznanstvu na pravniški akademiji zagrebški. Že takrat je bil sotrudnik Gajevih »Narodnih Novin«. Za nemške vlade je opustil prava ter šel za suplenta na zagrebško gimnazijo; leta 1854. in 1855. se je na Dunaji pripravljaj za skušnje iz klasične filologije; leta 1855. je postal profesor na gimnaziji oseški, potem na zagrebški, a leta 1862. je prišel za tajnika k dvorski kancelariji na Dunaji. Odtod se je l. 1865. šolski nadzornik vrnil v Zagreb, ter tu od l. 1874. do svoje smrti bil vladni svetovalec. Odkar se je hrvaško šolstvo postavilo na narodno podlago, »duša« mu je Jurković bil; on je delal osnove za vse šole, on jih je vodil, on jih je nadzoroval,